

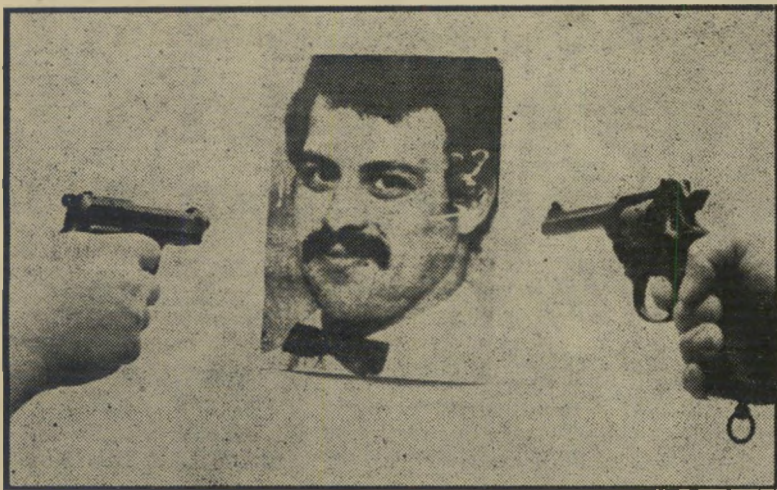
קיא ירי

בשבוע שעבר זכינו בכבוד. השמור בדרך כלל להצגות תיאטרון או לסרטי קולנוע. כתבת-השער של גיליון העולם הזה האחרון (1874), שעסקה בפרשת "העסק הכיש" בנורבגיה — שזוררה הדים בעולם וצוטטה במיוחד בעיתוני נורבגיה, דבר עליו דווח בהרחבה בארץ ובשידורי ישראל, שאינם מפנקים אותנו בדרך-כלל בפירוטם — זכתה לניתוח מדוקדק ולביקורת קפדנית ומפורטת באחד מעיתוני-הערב. ישעיהו ("שייקה") בן-פרורת, מחשובי הפרשנים של העיתונות הישראלית, מצא לנכון לבקר כמה היבטים של הכתבה שליחה, טעות בקורבו, שעסקה ברצח המרוקאי אחמד בושיקי בנורבגיה. שייקה, כמובן, לא הזכיר את השם המפורש של העולם הזה. אולם למרות נסיונות ההסוואה שלו, הוא לא השאיר כל מקום לסעות בזיהוי.

כך, למשל, הופיע הקטע הבא בכתבתו: כלי תיקשורת שונים, בעולם וגם בישראל, מיהרו, בהיוודע הפרשה העגומה, לחקק ציונים לגיבוריה... ביטויים כמו "עבודה של חובבים", "שלומיאלים", "כנופיית רוצחים", "שיטת שלא היו מביישות את המאפיה" — הופיעו לא רק, אבל גם באותיות עבריות. גם לא חסרו הניתוחים וההערות, שסיגנונו מדבר בעד עורכים ופרשנים, ישובים בניחותא בכורסאות מרופדות, סיגר ביד, בפאריז, בניו-יורק או תל-אביב, המוכיחים שחור על גבי לבן, שהיתה כאן סידרת טעויות ומישגים, שחוללו מבצע רצח בושיקי, החל בעובדת היותו קבוצה כה גדולה, וגמור בטענה שלא היו "ממודרים" (לשון מדור) כנדרש...

בן-פרורת מתייחס אומנם ל"כלי-תיקשורת שונים", אולם כל הציטוטים שלו לקוחים מתוך הכתבה בעולם הזה, שהיתה ככל הנראה גם הכתבה הראשונה והיחידה עד כה בעיתונות הישראלית או הזרה שכללה ביקורת מיבצעית (להבדיל ממוסרית או פוליטית). אני נוטה להניח שהביקורת של שייקה בן-פרורת וטענותיו כנגד הכתבה, אינם בעצם

נרצח אחמד בושיקי
סולידריות עם מי?

שלו, אלא של החוגים שהוא משמש להם לפה. אם יש, אולי, סיבה להסתיר את מקור הביקורת, קשה להבין מדוע היה צורך להסתיר גם את יעד הביקורת. ולא להבהיר כי היא מכוונת נגד הפירסום בעולם הזה.

אגב, הנטייה למיסתורין ולהסוואה בכתבתו של שייקה בן-פרורת היא כללית. כך, למשל, הוא מרבה להתבסס בכתבה על פירסומים בשבועון הגרמני קוויק, אך אינו טורח כלל לגלות לקוראיו כי אותם הפירסומים בקוויק נכתבו על ידו. אילו היה מגלה זאת, אולי היה מסתבר לקוראים כי אחד הפרשנים הישובים בניחותא בכורסאות מרופדות, סיגר ביד, בתל-אביב ומציפים את העולם בפרשנויות על המלחמה בטרור, הוא בן-פרורת עצמו.

אולם נניח לביקורת "אינקוגניטו" זו. לא נתייחס במקום זה גם להיבטים הפוליטיים והמוסריים של הרצח בנורבגיה. יש שתי טענות בביקורתו של שייקה בן-פרורת, המופנות כלפינו, המחייבות תגובה.

אל תדון את חבריך...

הטענה האחת, לפי ניסוחו של בן-פרורת, היא כדלהלן: "מי שלא היו המבצעים של רצח בושיקי, ראוי לכל הפרשנים לזכור שאין דנים אנשים מסוג זה, עד שלא עומדים במקום שם עמדו הם, למשל ב-21 ביולי, בלילה הזה."

מוזר לשמוע טענה מעין זו מפי עיתונאי ותיק ומנוסה כשייקה בן-פרורת. אם אסור לדון את מבצעי רצח בושיקי עד שלא עומדים במקומם, אסור לבקר גם את מוטי פרידמן עד שלא מנהלים במקומו את נתיבי נפט, או את משה דיין, עד שלא מנהלים במקומו את ענייני הביטחון של המדינה. למעשה, אומרת התפיסה של "אל תדון את חברך עד שלא תגיע למקומו", המונחת ביסוד טענה זו: אסור לעיתונות לבקר כל מעשה, כל זמן שהעיתונאי או הפרשן לא התנסה בעצמו בביצוע אותו מעשה. תפיסה מעין זו משמיטה את אחד היסודות העיקריים עליהם מושתתת עיתונות חופשית. טענתו השניה של שייקה בן-פרורת אינה פחות חמורה ומורח מקודמתה. נניח לחכמים אחר המעשה, אומר שייקה בליגלו, כאילו ניתן היה לבקר פעולה כמו רצח בושיקי לפני המעשה. "בלי שום קשר עם ביקורתם הרברבנית — המעידה מעל לכול על היעדר סולידריות עם קבוצת האנשים שפעלו נגד חבורת הרוצחים, שחרתה על דיגלה את חיטול ישראל — ישנם שני אספקטים..." ראוי לחזור ולקרוא דברים אלה, המצמצמים כהאשמה עקשה בבגידה. הביקורת הרברבנית, אומר בן-פרורת, מעידה על חוסר סולידריות עם קבוצת האנשים הפועלת נגד הרוצחים. מה שמשתמע מכך בעקשנות: מי שמבקר את אלה הפועלים נגד הרוצחים, מודה למעשה עם הרוצחים עצמם. לא פחות ולא יותר.

צר לי שאיני יכול להסכים בנקודה זו עם עמיתי בן-פרורת. התפיסה של "המטרה המקדשת את כל האמצעים" היא בדיוק תפיסת האירגונים הפלסטיניים, שמדינת-ישראל מנסה להילחם נגדם. אלה הנלחמים בטרור הערבי, יהיו אשר יהיו, ממלאים ללא ספק משימה קשה וחשובה. אולם אין בכך כדי להוציאם מחוץ לכל ביקורת. גם העובדה שהם נאלצים לפעמים לבצע משימות בלתי-אפשריות, שהוטלו עליהם על-ידי הממונים עליהם, אינה משנה דבר לצורך זה. אין שום משימה המקדשת את מבצעייה עד להעמדתם מעל לביקורת.

לפי אותו קו הגיון, שהינחה את טענותיו של שייקה בן-פרורת, ניתן לומר שאסור לבקר את פעולותיה של ממשלת-ישראל, מפני שזו מעידה על חוסר סולידריות עם קבוצת אנשים שהחליטה להקים בית-לאומי לעם היהודי הנרדף; או אסור לבקר אף אחת מפעולות צה"ל, אפילו היתה כישלון מובהק. מפני שזה מעיד על חוסר סולידריות עם קבוצת אנשי שים שנטלה על עצמה לדאוג לביטחון ישראל. אינני חושב שטענות מעין אלה יכולות לעמוד במבחן ההגיון. אפילו לא ההגיון של שייקה בן-פרורת.

הפרס כפליים
2 זיב
מינימום פרס ראשון
150,000
ומצטבר עד
500,000*

*הזנה בפרס הראשון לכל טופס אינה יכולה לעלות על מכסימום של 250,000

טריטס בדונני המכירה

הטכניון-מכון טכנולוגי לישראל

מזכירות לימודי הסמכה
מדור רישום וקבלת מועמדים
מודיע על

פתיחת הרשמת מועמדים לסמסטר אביב - תשל"ד

ליחידות האקדמיות

הנדסה אזרחית	מתמטיקה
הנדסה גאודזית	מתמטיקה שימושית
הנדסת מחצבים	מדעי המחשב
הנדסת מכונות	פיסיקה
הנדסת חשמל	כימיה
הנדסה כימית	הכשרת מורים, מגמות:
הנדסת מזון וביוטכנולוגיה	מתמטיקה, פיסיקה, ביולוגיה
הנדסה חקלאית	הכשרת מורים טכנולוגיים
הנדסה אירונאוטית	מגמת חשמל
הנדסת תעשייה וניהול	הכשרת מורים טכנולוגיים
כלכלה וניהול	מגמת מכונות

ההרשמה תחל ביום א' 5.8.73 ותימשך עד יום ד' 26.9.73

חוברת ידיעון למועמדים וטפסי הרשמה ניתן לקבל החל מיום א' 5.8.73 ע"י פניה בכתב או ע"י פניה אישית אל "מכלול" בע"מ, קרית הטכניון, חיפה 32000, תמורת תשלום בנק הדואר ע"ס 3 לירות לזכות חשבון 5302041 ולהמציא את הקבלה ל"מכלול" בע"מ, או תמורת המחאת דואר לזכות הטכניון.

ההרשמה תעשה באמצעות הדואר בלבד.

לתשומת לב המועמדים! בחינות המיון יתקיימו בימים א'—ד' 26.12.73—23.12.73.

Handwritten signature or mark at the bottom left of the page.